

Ikke smitsomme sygdomme

- ▶ Forgiftninger
 - Botulisme
- ▶ Stofskiftesygdomme
 - Urinvejslidelser
 - Velfærdssyge
- ▶ Sygdomme i diegivningsperioden
 - Børbetændelse
 - Yverbetændelse
 - Fedtede Hvalpe
 - Diegivningssyge
- ▶ Sygdomme i vækstperioden
 - Diarre

Botulisme

- ▶ ”Pølseforgiftning
- ▶ Bakteriesygdom
 - Clostridium Botulinum
- ▶ Ofte i fersk fjerkræ
- ▶ Vækst over 10°C
- ▶ Når pH er for højt
- ▶ Massive Dødsfald

Botulismebakterien/toxin

Temperatur	Bakterievækst og toksinproduktion	Sporer	Giftstof aktivt
<10	Ingen	+	+
10-15°C	Lav	+	+
15-22°C	Middel	+	+
22-37°C	Høj	+	+
Kogning: 80°C 5-10 min	Ingen	+	-
Pasteuriseri ng: kortvarig op til 180° C	Ingen	+	-
Tryksterilisering: 133°C, 3 atmosfærisk tryk i minimum 20 minutter	Ingen	-	-

PH	Vækst og toxinproduktion
<4	-
4.8-7	+

Blærebetændelse / blæresten

- ▶ Fra juni måned og resten af vækstperioden
- ▶ Urin pH afgørende for udvikling af sten (mål: pH_{urin}: 6–6,6)
- ▶ Ammoniumklorid
 - 0.35% hver 2. dag fra midt i juni til midt i juli eller 0,2 % hver dag
 - Tilstrækkeligt med vand til hvalpene efter fravænning

Blæresten

- ▶ Blæresten hos tæver
 - Dødsfald ses først i vinterperioden og ved diegivningen
 - formentlig resultatet af en blærebetændelse, som ung tævehvalp
- ▶ Blæresten hos hanner
 - Akutte dødsfald oftest i juli og august

Våd bug

- ▶ Op til 1 / 3 af hannerne ved pelsning
- ▶ Årsag?
 - Flere mulige årsager angivet i litteraturen: høj protein/fedt, vitaminmangel, urinvejslidelser, infektioner, genetik, kulde, træk, stress og høj vægt
- ▶ Stor forskel fra farm til farm
- ▶ Lavere frekvens ved en konsekvent frasortering i avlen
- ▶ Lavere skindpris ca. 20 % ↓

Forekomsten af "våd bug" og urinvejslidelser påvist ved obduktion af 1593 mink fordelt på 7 farme. Andelen af mink (%) er opgjort per farm og både hanner og tæver indgår her.

Farm	Forekomst af "Våd bug" (%)	Forekomst af urinvejslidelser (%)
1	10,0	2,0
2	33,5	0,0
3	26,7	2,1
4	12,3	0,4
5	2,6	0,7
6	15,4	1,4
7	0,6	0,6
Total	14,3	0,9
Antal dyr	228	14

Kilde: Anne Sofie Hammer lektor KU

Velfærdssyge / Nutritional Muscle Degeneration (NMD)

- ▶ Spredte dødsfald blandt store pæne hanhvalpe i august til oktober
- ▶ Evt. lidt slinger på bagparten
- ▶ Findes ofte død med lidt blod fra næse og mund
- ▶ Vedvarende kraftig fodring
- ▶ Vitamin- og mineralmangel
 - E vit / Selen

Fig. 23: *a.* Pericardial sac sero-haemorrhagic effusion in nutritional muscle degeneration. *b.* Thoracic sero-haemorrhagic effusion in nutritional muscle degeneration.

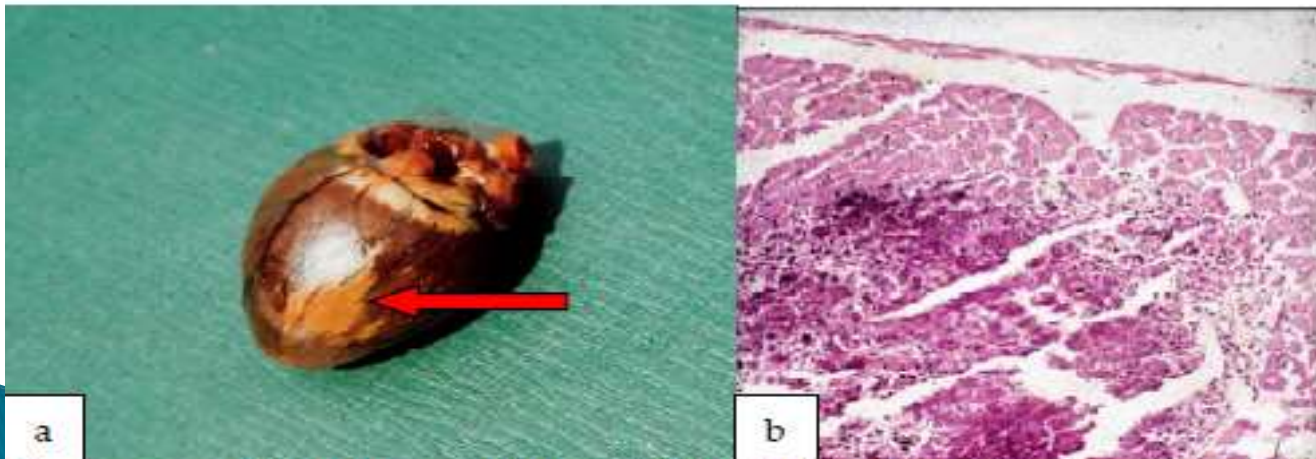

Fig. 24: *a.* Scarring of myocardium in NMD. *b.* Histologic slide demonstrating degenerative changes of the myocardium in NMD.

Sygdomme under diegivningen

- ▶ Børbetændelse
 - Fede tæver før fødsel- huld $4\frac{1}{2}$ til 5
 - For kraftig fodring sidst i drægtigheden
 - Langtrukne fødsler
 - Tjek tæven dag 2 efter fødsel

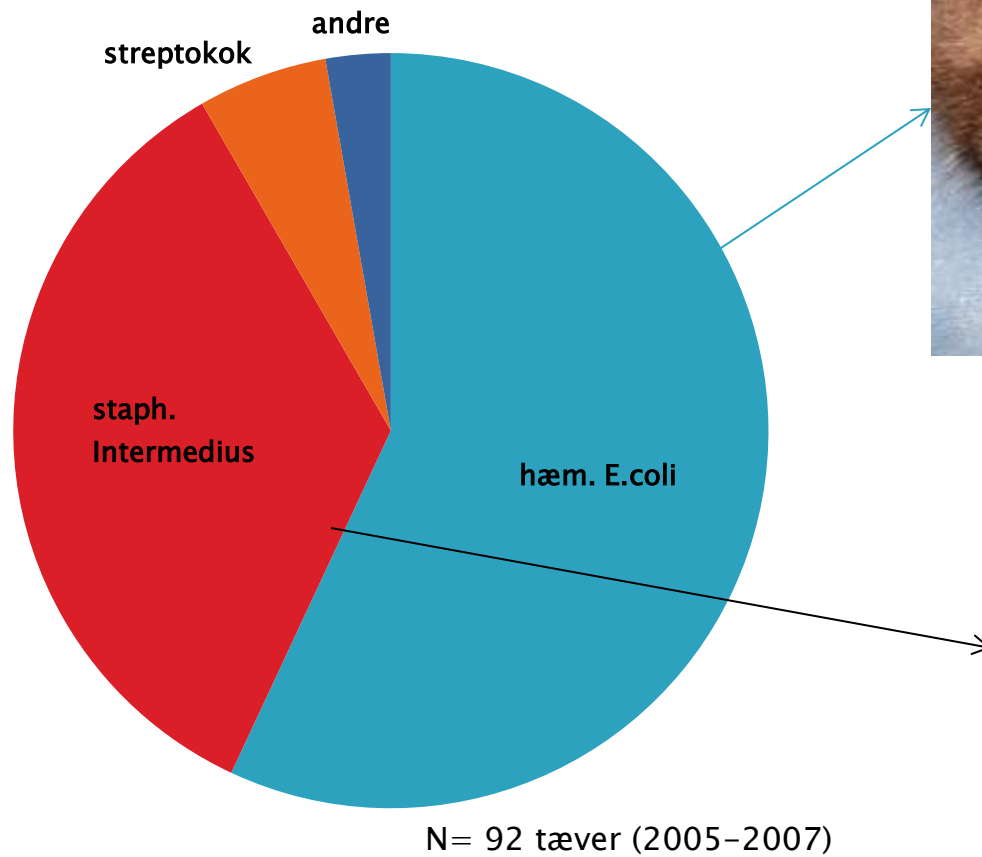

Sygdomme i diegivningsperiode

- ▶ Yverbetændelse
 - For kraftig fodring i starten af diegivningen
 - Bidsår pater ved aggressive hvalpe
 - Dårlig hygiejne
 - Kulde/ frossen foder

Årsag:

Bakterier fra miljøet og minken selv

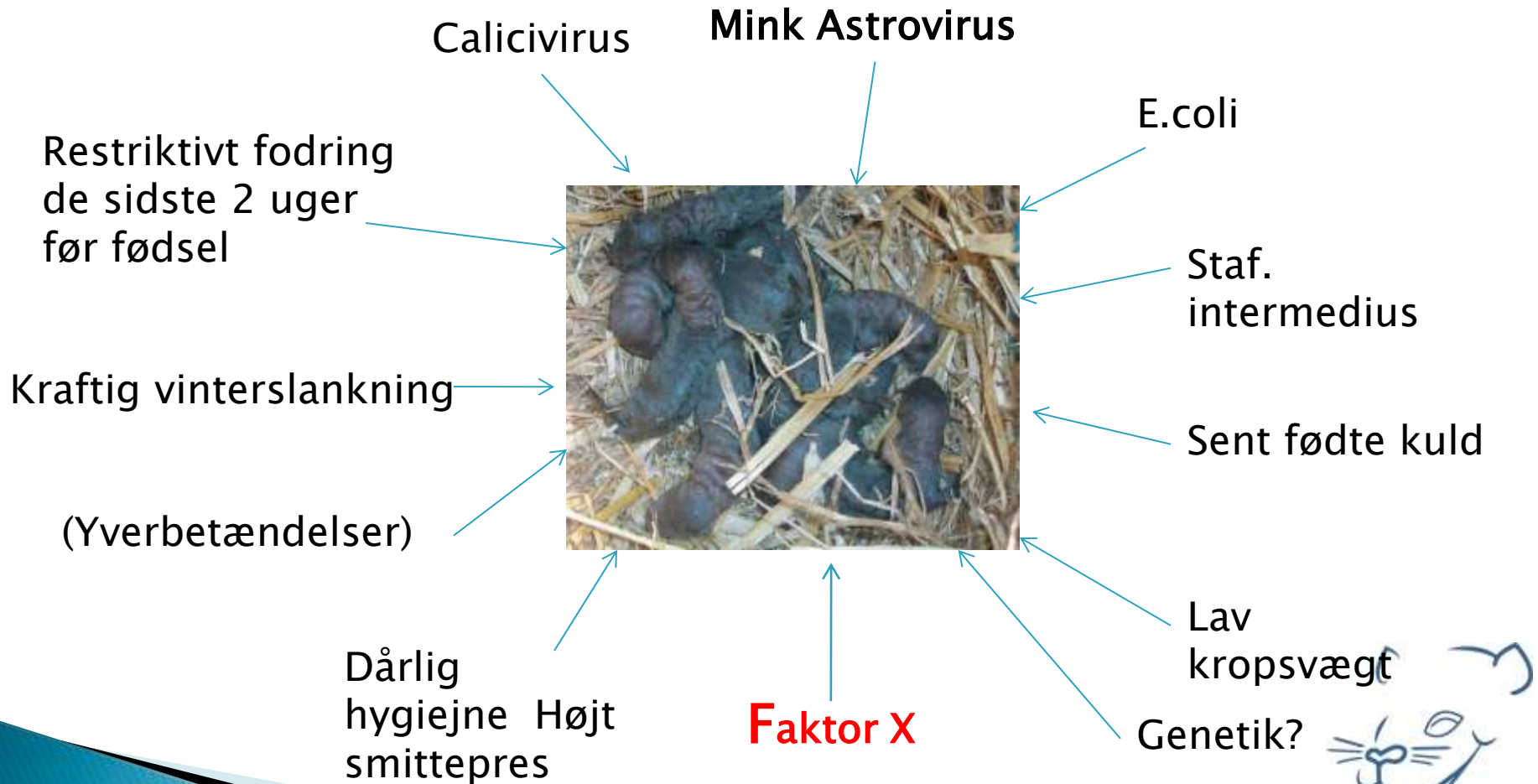
www.vet-team.dk

Fedtede hvalpe

- ▶ Kan forekomme i hele diegivningsperioden
- ▶ Fra enkelte kuld til massiv forekomst
- ▶ Diarre tæve/hvalpe
- ▶ Astrovirus, calicivirus
- ▶ Huldstyring vinter
- ▶ Coli bakterier
- ▶ Staphylokokker

Risikofaktorer

MULTIFAKTORIELT SYGDOM

www.vet-team.dk

Diegivningssyge

- ▶ Ofte tæver med store kuld: over 7 hvalpe
- ▶ Belastede tæver: fugtige redekasser og beskidte hvalpenet
- ▶ Ikke optimal væskeoptagelse
- ▶ Varmeperiode pinse 2012
- ▶ I 6. laktationsuge bør tynde tæver, der ikke kommer ud af reden væskebehandles

Tarmbetændelser/diarre

- ▶ Virus infektioner
 - Corona-, rotavirus
 - 3-dages-syge
- ▶ Bakterieinfektioner
 - Hæmolytisk coli
- ▶ Højt kimtal i foder
- ▶ Fordærvet foder
- ▶ Overfodring, sult eller 'jojo' fodring
- ▶ Miljøfaktorer

